

Наукове періодичне видання

МЕДИЧНИЙ ФОРУМ

Науковий журнал

7 (07) 2016

Львів
2016

Наукове періодичне видання
Медичний форум

Науковий журнал

7 (07) 2016

Редактор, коректор – Римарчук Л.Г.
Верстка-дизайн – Яковенко С.А.

Відповідальність за підбір, точність наведених на сторінках журналу фактів, цитат, статистичних даних, дат, прізвищ, географічних назв та інших відомостей, а також за розголошення даних, які не підлягають відкритій публікації, несуть автори опублікованих матеріалів. Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікації. Матеріали публікуються в авторській редакції. Передрукування матеріалів, опублікованих в журналі, дозволено тільки зі згоди автора та видавця. Будь-яке використання – з обов'язковим посиланням на журнал.

Свідоцтво про державну реєстрацію: КВ № 20513-10313Р від 20 грудня 2013 р.
Засновник журналу: «Львівська медична спільнота»

Видавець: «Львівська медична спільнота»
79000, м. Львів, а/с 6153
www.medicinelviv.org.ua
E-mail: journal@medicinelviv.org.ua
Телефон: + 38 099 415 06 39

© «Львівська медична спільнота», 2016
© Автори наукових статей, 2016
© Оформлення Яковенко С.А., 2016

Кучук О.П. ВИКОРИСТАННЯ ПРЕПАРАТУ «СПРЕГАЛЬ» В КОМПЛЕКСНОМУ ЛІКУВАННІ ХВОРИХ НА ДЕМОДЕКОЗНИЙ БЛЕФАРОКОН'ЮНКТИВІТ.....	112
Покас О.В., Мележик І.О. МНОЖИННА РЕЗИСТЕНТНІСТЬ АСІНЕТОВАСТЕР ВАУМАННІІ – ПРОГРЕСУЮЧА ПРОБЛЕМА В ЕПІДЕМІОЛОГІЇ ТА АНТИМІКРОБНІЙ ТЕРАПІЇ В УКРАЇНІ.....	115
Мельничук Л.В., Бандура С.М. ПРОГНОЗУВАННЯ РИЗИКІВ ЗНИЖЕННЯ ТОЛЕРАНТНОСТІ ДО ФІЗИЧНИХ НАВАНТАЖЕНЬ ПІД ЧАС ПРОФІЛАКТИЧНИХ ОГЛЯДІВ ШКОЛЯРІВ.....	119
Мироненко Л.Г., Перетятко О.Г., Ягнюк Ю. А. ВИЗНАЧЕННЯ ОПТИМАЛЬНИХ УМОВ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ БІОПЛІВОК ЕНТЕРОКОКАМИ.....	122
Міськів А.Л. НАЯВНІСТЬ ПОСТІЙНИХ ЗУБІВ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	126
Міхєєв А.О., Міхєєва Г.В. СТАТЕВІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСІВ АДАПТАЦІЇ УЧНІВ 7-Х КЛАСІВ СЕРЕДНЬОЇ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ.....	129
Мотузенко О.С. ДОСЛІДЖЕННЯ ГІПОГЛІКЕМІЧНОЇ АКТИВНОСТІ СУХОГО ЕКСТРАКТУ HEMEROCALLIDIS FULVAE BULBOTUBERA В ЕКСПЕРИМЕНТІ.....	133
Коноплицький В.С., Погорілий В.В., Лукіянець О.О., Нестеренко І.Г. АЛГОРИТМ ДІАГНОСТИКИ ХРОНІЧНИХ ЗАКРЕПІВ У ДІТЕЙ.....	136
Ніцович І.Р. УСКЛАДНЕННЯ ПЕРЕБІГУ ВАГІТНОСТІ ПРИ БАКТЕРІАЛЬНОМУ ВАГІНОЗІ.....	141
Перев'язкіна М.В. ЗНАЧУЩІСТЬ ДІАГНОСТИКИ І ЛІКУВАННЯ МІКРОАЛЬБУМІНУРІЇ У ХВОРИХ НА ГІПЕРТОНІЧНУ ХВОРОБУ, В ТОМУ ЧИСЛІ НА ПЕРВИННОМУ РІВНІ НАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ (ОГЛЯД).....	144
Плужнікова Т.В. МОНІТОРИНГ АРТЕРІАЛЬНОГО ТИСКУ І АНАЛІЗУ ЗВИЧОК НАСЕЛЕННЯ, ТА ПОРІВНЯННЯ ЇХ З ТАКОВИМИ У 2014 РОЦІ.....	148
Рак Л.М., Никифор Л.В. ДО ПИТАННЯ ДІАГНОСТИКИ ГІПЕРПЛАСТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ ЕНДОМЕТРІЯ У ЖІНОК РЕПРОДУКТИВНОГО ВІКУ (ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ).....	151
Ринжук Л.В., Ринжук В.Є., Лисюк О.М. ДИФЕРЕНЦІЙОВАНИЙ ПІДХІД ДО КОМПЛЕКСНОГО ЛІКУВАННЯ БЕЗСИМПТОМНОЇ БАКТЕРІУРІЇ У ВАГІТНИХ.....	154
Рудан Б.С., Приймак С.Г. КОМПЛЕКСНА ТЕРАПІЯ ПАПІЛОМАВІРУСНОЇ ІНФЕКЦІЇ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ПРОТЕФЛАЗИДУ.....	158
Селихова Л.Г., Дегтярь Н.И., Борзых О.А., Герасименко Н.И., Лавренко А.В. ДААНЬЕ КЛИНИЧЕСКОГО ИССЛЕДОВАНИЯ БОЛЬНЫХ БРОНХИАЛЬНОЙ АСТМОЙ – ЛИКВИДАТОРОВ АВАРИИ НА ЧАЭС ПОСЛЕ ЛЕЧЕНИЯ.....	161
Семеняк А.В. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «АКУШЕРСТВО ТА ГІНЕКОЛОГІЯ» ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ.....	165

Міхєєв А.О.,
кандидат біологічних наук, доцент кафедри мікробіології та вірусології
ВДНЗ «Буковинський державний медичний університет»

Міхєєва Г.В.,
вчитель біології вищої категорії, вчитель-методист
Загальноосвітньої школи I-III ступенів № 5 м. Чернівці

СТАТЕВІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСІВ АДАПТАЦІЇ УЧНІВ 7-Х КЛАСІВ СЕРЕДНЬОЇ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ

У статті висвітлено результати дослідження особистісної адаптації учнів 7-х класів загальноосвітньої школи залежно від статі опитуваних. Показано, що у дівчат 12-річного віку загальний рівень адаптації, емоційна стійкість, комунікативність та морально-етична нормативність суттєво вищі від аналогічних показників у хлопчиків. Водночас, хлопчики у віці 12 років більше схильні до агресії, проявів девіантної поведінки та менше адаптовані в цілому.

Ключові слова: адаптація, адаптаційний потенціал, підлітки, стать, середня школа.

В статье освещены результаты исследования личностной адаптации учеников 7-х классов общеобразовательной школы в зависимости от пола. Показано, что у девочек 12-летнего возраста общий уровень адаптации, эмоциональная устойчивость, коммуникативность и морально-этическая нормативность существенно выше аналогичных показателей у мальчиков. Вместе с тем, мальчики в возрасте 12 лет более склонны к агрессии, проявлениями девiantного поведения и менее адаптированы в целом.

Ключевые слова: адаптация, адаптационный потенциал, подростки, пол, средняя общеобразовательная школа.

The article highlights the results of a study of personal adaptation of students 7 classes of secondary school depending on the sex of respondents. It is shown that in women 12 years of age the general level of adaptation, emotional stability, communicative and moral and ethical normativity significantly higher than similar indicators in boys. However, boys aged 12 are more prone to aggression, manifestations of deviant behavior and less adapted general.

Key words: adaptation, adaptive capacity, adolescents, sex, high school.

Актуальність статті. Особливості розвитку сучасного суспільства, складний соціально-економічний стан в Україні, проблеми взаємовідносин породжують різноманітні проблеми, у тому числі і психічні та психологічні. А це знаходить своє відображення на формуванні особистості, зокрема – підлітків [1, с. 13]. У підлітковому віці вкрай важливе значення для розвитку особистості мають процеси самоідентифікації, самоконтролю, ставлення до оточуючих та поведінка [2, с. 200]. В цьому контексті багатьох вчених виділяють також і особливості статевої ідентичності підлітків, як важливої складової їх становлення у період «дорослішання» [3, с. 162]. Серед важливих проявів статевої ідентифікації підлітків часто є негативні психічні стани, що дестабілізують формування особистості, згубно впливають на здатність контролювати і регулювати поведінку, адаптуватися до умов середовища, зокрема – соціального [4, с. 94]. Багато дослідників підкреслюють, що бурхливе зростання і фізіологічна перебудова організму в підлітків може стати причиною тривожності, підвищеної збудливості, депресії, що в сукупності з самовизначенням може призвести до проблем їх адаптації [5, с. 45; 6, с. 44].

Здатність до адаптації є дуже важливою у житті кожного підлітка, адже в цей період потрібно не лише самоідентифікуватися, але й брати на себе відповідальність та пристосовуватися до нових умов життя [7, с. 166; 8, с. 204].

Постановка проблеми. Як показує аналіз літератури на процеси становлення особистості підлітків та їх адаптацію до умов середовища суттєвий вплив мають як вікові, так і статеві особливості підлітків. Відповідно, дослідження

впливу віку та статі на процеси адаптації підлітків мають важливе значення для сучасної педагогічної і медичної науки. Адже це може знаходити своє відображення в самовизначенні та становленні майбутніх особистостей, при обранні майбутньої професії, пристосуванні один до одного та соціуму.

Формування цілей статті. Метою нашого дослідження було вивчення особистісного адаптивного потенціалу учнів 7-х класів середньої загальноосвітньої школи залежно від статі. Дослідження проводилося шляхом тестового опитування 43 учнів (23 хлопчики та 20 дівчат, середній вік 12.18 ± 0.07 років) Чернівецької ЗОШ №5 із використанням багаторівневого особистісного опитувальника «Адаптивність» [9, с. 549]. Він призначений для оцінки адаптаційних можливостей особистості з урахуванням соціально-психологічних та деяких психофізіологічних характеристик, що відображають узагальнені особливості нервово-психічного та соціального розвитку і широко використовується для оцінки адаптації як у дорослих, так і дітей та підлітків.

Виклад основного матеріалу. Оцінювання рівня нервово-психічної стійкості та поведінкової регуляції у хлопчиків встановило, що у 13,04% є достатній рівень нервово-психічної стійкості до стресових чинників, достатня толерантність до психічних і фізичних навантажень, а також достатній рівень працездатності, у тому числі і в ускладнених умовах. У цілому достатній рівень нервово-психічної стійкості встановлено у 3 семикласників (13,04%) зі стійким рівнем працездатності у звичайних умовах, проте тривала дія стресових чинників у цих опитаних може супроводжуватися тимчасовим погіршен-

ням функціонального стану організму. У 7 з опитаних нами хлопчиків виявлено окремі ознаки нервово-психічної нестійкості (30,43%), у 2 опитаних – виражені ознаки нестійкості (8,69%), а у 14,04% (3 опитаних хлопчиків) встановлено вкрай високий рівень нервово-психічної нестійкості. Ці учні мають низьку толерантність до психічних і фізичних навантажень, адаптація до нових умов у них може протікати хворобливо, з погіршенням функціонування організму, зі зниженням працездатності і навіть зривом окремих видів професійної діяльності. Разом зниження рівня нервово-психічної стійкості та поведінкової регуляції серед хлопчиків спостерігається у 73,9% – від незначного зниження до вкрай високого рівня нестійкості.

Аналогічний показник у опитуваних дівчаток виявив, що у 25% встановлено в цілому достатній рівень нервово-психічної стійкості, у 30% – дещо понижений рівень, 20% мають окремі ознаки нервово-психічної нестійкості, 15% – виражені ознаки нервово-психічної нестійкості, а 10% опитаних дівчаток мають вкрай високий рівень нервово-психічної нестійкості. Сумарний показ-

ник зниження нервово-психічної стійкості у дівчат складає 75% – від дещо пониженого показника до високого рівня нестійкості.

Таким чином, рівень нервово-психічної стійкості та поведінкової регуляції як у хлопчиків, так і у дівчаток виявився практично ідентичним – 26,8% та 25% відповідно.

Вивчення показника комунікативного потенціалу або комунікативних здібностей у хлопчиків показало, що 4 опитуваних (17,39%) спостерігається понижений рівень комунікативних здібностей. Це може супроводжуватися значним ускладненням адаптації до нового колективу, неправильній побудові міжперсональних взаємовідносин, хворобливою реакцією на критику та недостатньою здатністю до корекції поведінки. У дівчаток аналогічний результат виявлено у 3 учнів (15%). Задовільний та середній рівень комунікативних здібностей у хлопчиків спостерігався, відповідно, у 7 та 6 опитуваних (30,43% та 26,09%). У дівчаток ці показники знаходилися на рівні 10% та 55% (2 та 11 учнів). Ці учні набагато легше адаптуються до нового колективу, адекватно відносяться до критики по відношен-

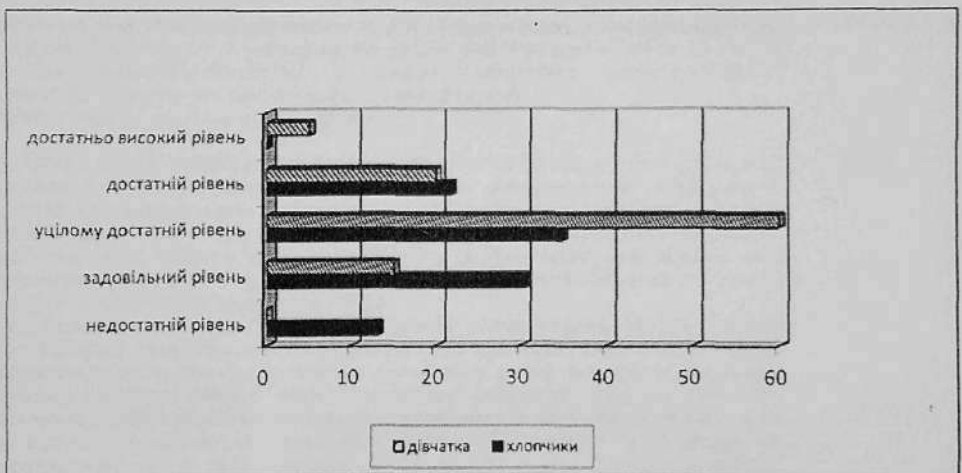

Рис. 1. Рівень соціалізації учнів 7-х класів різних статей (%)

Рис. 2. Схильність учнів 7-х класів до девіантної поведінки (%)

ню до себе, не конфліктні у спілкуванні та здатні корекції поведінки.

Достатній рівень комунікативних здібностей було виявлено у 21,74% опитаних хлопчиків та 20% дівчаток. Такі підлітки досить швидко адаптуються у новому колективі, відносно легко пристосовуються до нових умов праці, не конфліктні, адекватно реагують на критику, корегують свою поведінку відповідно до вимог як вчителів, так і колективу в цілому. Окрім того, у 4,35% хлопчиків було встановлено достатньо високий рівень комунікативного потенціалу, чого не спостерігалось серед дівчаток.

Дослідження та оцінювання морально-етичної нормативності учнів 7-х класів різних статей виявило, що у 13,04% хлопчиків (3 учнів) спостерігається недостатній рівень соціалізації (рис. 1). У дівчаток такого низького рівня ми не виявили. Ці підлітки характеризуються відсутністю прагнення дотримуватися загальноприйнятих норм поведінки, соціально ухвалених вимог, часто їх особисті інтереси переважають над груповими чи колективними.

Як видно з рис. 1 у 30,43% та 15% хлопчиків та дівчаток віком 12 років спостерігається задовільний рівень соціалізації. Тобто, хлопчики вдвічі частіше будуть недотримуватися загальноприйнятих норм поведінки, їх інтереси будуть переважати на груповими. У дівчаток навпаки, вдвічі частіше, виявлявся в цілому достатній рівень соціалізації – 60% та 34,78% відповідно. Це виражається у прагненні дотримуватися загальноприйнятих норм і правил, підпорядковуватися колективним рішенням набагато частіше, ніж особистим інтересам.

Достатній рівень соціалізації встановлено у практично однакової кількості як дівчаток, так і хлопчиків – 20% та 21,74%. Такі підлітки дотримуються корпоративних вимог, у повсякденному житті групові чи колективні інтереси, як правило, переважають над особистими. І на останок – у 5% дівчат встановлено достатньо високий рівень соціалізації, чого практично не спостерігається у хлопчиків 12-ти літнього віку.

Оцінювання схильності підлітків різних статей до відхильної (девіантної) поведінки показало, що дівчата 7 класів на 100% (20 з 20 опитаних) не схильні проявляти ознаки агресії відносно оточуючих (рис. 2).

У хлопчиків цього ж віку відсутність схильності до девіантної поведінки спостерігалася у 78,26% опитуваних – такі підлітки не тільки не проявляють ознак агресії до оточуючих, але й спрямовано орієнтуються на дотримання соціально ухвалених норм поведінки, раціонально будують взаємостосунки як з однолітками, так і старшими за віком. Проте, у частини хлопчиків – 4,35% і 17,39% встановлено як наявність окремих ознак відхильної поведінки, так і їх вираженість. Такі діти здатні до певної агресії до оточуючих, допускають порушення соціальних норм і правил, а також часто нерационально підходять до питання формування взаємостосунків із однолітками і старшими. Це може погіршувати «атмосферу» як у колективі, так і вдома.

Останній, інтегральний показник адаптації учнів 7-х класів, який підлягав вивченню – особистісний потенціал соціально-психологічної адаптації показав, що більшість дівчаток (45%) входять до групи із задовільним рівнем адаптації або низьким рівнем адаптації (45%). Решта – 10% опитаних – мають високий/нормальний рівень адаптації. У хлопчиків рівень низької адаптації складає 65,22%, задовільної адаптації 21,74% і високої/нормальної – 13,04% опитаних. Таким чином, рівень адаптації у дівчаток 12-річного віку складає в цілому 55%, а у хлопчиків – всього лише 34,78%. Це свідчить про кращу адаптованість дівчат цієї вікової категорії до зовнішніх умов середовища, вони мають вищу, ніж у хлопчиків, емоційну стійкість, менш конфліктні та агресивні по відношенню до оточуючих, хоча часто і потребують індивідуального підходу і заходів корекції з боку вчителів та батьків. Водночас, хлопчики, учні 7-х класів, більше схильні до проявів агресії, більш конфліктні та емоційно нестійкі. До них потрібно приділяти більше уваги з боку вчителів, і, особливо, батьків, у деяких крайніх випадках – потрібне спостереження у психолога з метою корекції та профілактики.

Підсумовуючи всі отримані результати тестування можна стверджувати, що у підлітків жіночої статі 12-річного віку загальний рівень адаптації, емоційна стійкість, комунікативність та морально-етична нормативність суттєво вищі від аналогічних показників у хлопчиків. Водночас, підлітки чоловічої статі у віці 12 років більше схильні до агресії, проявів девіантної поведінки та менше адаптовані в цілому.

Висновки, зроблені в результаті дослідження.

1. Рівень нервово-психічної стійкості та поведінкової регуляції в учнів 7-х класів практично однакові – незалежно від статі кожен четвертий семикласник здатен адекватно адаптуватися до нових умов діяльності, достатньо толерантний до психічних і фізичних навантажень та стійкий до стресу.

2. Дівчатка 12-ти річного віку частіше мають середній рівень комунікативності, ніж хлопчики цього ж віку. Водночас, у хлопчиків відмічається достатньо високий рівень комунікації, чого немає у дівчаток. Це може супроводжуватися прагненням до лідерства, що характерно для підлітків цього вікового періоду, зокрема – для хлопчиків.

3. Хлопчики, учнів 7-х класів, мають переважно задовільний рівень соціалізації в колективі та суспільстві, а дівчата цього ж віку вдвічі краще адаптовані до соціуму та загальноприйнятих норм і правил.

4. Кожен п'ятий семикласник чоловічої статі має певну схильність до агресії, правопорушень та складнощів у взаємостосунках з оточуючими. Дівчата цього ж віку практично не проявляють схильності до девіантної поведінки.

5. Хлопчики 12-річного віку майже вдвічі менш адаптовані до зовнішніх умов середовища, яким може бути і колектив, і сім'я, більше схильні до агресії, вимагають індивідуального підходу та заходів корекції.

Література:

1. Алехин А.Н., Осташева Е.И. Особенности формирования личности в подростковом возрасте как индикаторы качества образовательной среды / А.Н. Алехин, Е.И. Осташева // *Психологическая наука и образование*. – 2013. – №6. – С. 13-16.
2. Яновська Т.А. Особливості становлення ідентичності у підлітковому віці / Т.А. Яновська // *Наука і освіта*. – 2014. – № 9. – С. 200-204.
3. Донець А.А. Особливості формування гендерної ідентичності особистості у підлітковому віці / А.А. Донець // *Молодий вчений*. – 2014. – № 7(10). – С. 162-164.
4. Степаненко Л. Дослідження гендерної специфіки прояву дисгармонійних емоційних станів підлітків / Л. Степаненко // *Вісник Київського національного університету ім. Т.Шевченка. Сер.: Психологія*. – 2014. № 2(2). – С. 94-98
5. Бадмаева Б.Б. Возрастные особенности современных школьников 10-12 лет / Б.Б. Бадмаева // *Образование и наука*. – 2012. – № 7(96). – С. 45-53.
6. Іванова В.В. Вікові особливості старшокласників / В.В. Іванова // *Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні питання сучасної науки», м. Київ, 30-31 травня 2015 року*. – С. 44-48.
7. Курдибаха О.М. Гендерні особливості становлення підлітків у процесі соціалізації / О.М. Курдибаха // *Проблеми сучасної психології*. – 2014. – № 25. – С.166-174.
8. Чистенко І.Г. Особливості адаптації учнів різних вікових груп до стресових чинників / І.Г. Чистенко // *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Сер.: Психологічні науки*. – 2013. – № 114. – С. 204-207.
9. Маклакова А.Г. Многоуровневый личностный опросник «Адаптивность» (МЛО-АМ) / А.Г. Маклакова, С.В. Чермянина // *Практическая психодиагностика. Методики и тесты. Учебное пособие. Ред. и сост. Райгородский Д.Я.* – Самара, 2001. – С. 549-558.

Наукове періодичне видання
Медичний форум
Науковий журнал

7 (07) 2016

Підписано до друку 25.03.2016 р. Формат 70x108/16.
Папір офсетний. Цифровий друк. Ум.-друк. арк. 25,34.
Тираж 50 прим.

Видавник: «Львівська медична спільнота»

79000, м. Львів, а/с 6153

www.medicinelviv.org.ua

E-mail: journal@medicinelviv.org.ua

Телефон: + 38 099 415 06 39